

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1880.

33. szám.

Augusztus 12.

A birtokfelosztás.

(M—y.) Ha valaki figyelemmel kíséri népünk halatlanságban növekvő elszegényedését, ama leírhatatlan nyomort, mely minden évben fokozottabb mérvben jelentkezik, kevés következtetéssel eljutand azon végeredményhez, mely a magyar népnek fokontint teljes elpusztulásában nyerendi betetőzését. Minden századnak megvoltak csapásai, mindenkor mutatott többé-kevésbé időszakos szükségét, sőt a nemzeti létért küzdött hosszú és véres harcok alatt, mint például a tizenhetedik században Erdélyben, voltak idők, midőn napi járásnyira enyészettel s pusztulással találkozott az emberi szem, s a természettől legáldottabb földjén Európának földhöz ragadt koldusok laktak; de ezen inséges idők a mulandóság jellegét viselték magukon. Erdő, mező kivirult, s a népek hangyaszorgalma néhány évtized alatt türethető sorsot, sőt lassan újra jóllétet teremtett. A mostani elnyomorodás azonban rendszeres; a mostani inség mint matematikai levezetés egymásból foly s minden tünetnyeiben mutatja, hogy állandó lesz, sőt fokontint fejlődik s előhozza a társadalmat alapjában megrázkódtató kérdést — a kenyérkérdést.

Anglia még boldog ország, mert annak csak agrarius kérdése van. Ott a bérletrendszer uralkodik, s ha a bérlő az elemi csapások következtében nem képes bérletét teljesen kifizetni, legfeljebb a gazdag birtokos lesz megrövidítve. Nálunk is boldog volt a nép a jobbágyi korszak alatt, mert valamint földesurát el nem hagyhatta, úgy ez sem hagyhatta el jobbágyságait. A birtok megosztatlan maradt, s a földnek ura tartozott gondoskodni, hogy a jobbágy növekedő családjá munkatért nyerjen. Mióta azonban a földet megváltották s a földművesnek a törvény odaitélt egy darab földet tulajdonul, minden megszorítás nélkül, azóta a megfeszített

szorgalom sem képes az utóbb következő, nagyobb számú családot ellátni, beállott a birtokfelosztás s ezzel a végelszegényedés örvénye.

Mert még a legjobb módu, munkás és szorgalmas családfő is, a mint a családtagok önálló új családot alkotnak, a törvény értelmében köteleztetik felosztani kis birtokát, melynek jövedelme egy családot közös munkaerővel becsületesen eltart, a birtok ily módon három, négy, néha több kis részre oszlik. Ez már nehezebben képes fentartani magát, s mivel új családot alkot, — a második izben már alig jut valami az egyes tagoknak, — a harmadik izben már valamivel több a semminél, — a negyedik izben már koldusok. S így a mely apa még jómódu volt, annak unokái a folytonos birtokfelosztás miatt semmivé lesznek. Az unokára esett parányi földcskére pedig ráteszi kezét a semita faj, s így történik, hogy a legvirágzóbb községekben, melyekben hajdan száz telkes gazda volt, most alig van egy-kettő.

Ilyeténképen boldogították azt a szegény, becsületes, jó népet a szabadsággal, hogy a jómódu szolgából tették őt uri koldussá; kivették ura védelme alól, hogy zsákmányul adják az uzsorások körmeinek. Mintha csak paragraphust irtak volna elszegényedésére. Így történhetett, hogy nem régen egy hajdan gazdag, s most koldussá lett nagy község küldöttségileg kérelmezte egykori főpapi uraságánál, hogy vegye vissza őket jobbágyoknak.

A kisbirtokok folytonos felosztása olyan baj, melynek a legkomolyabb következményei vannak és lesznek. Azon népnek, mely szerencsétlenségét a védelem hiányában találja, joga van épen ott keresni a védelmet, a hol nyomorának indokai rejlenek. Mert lehetetlen valamely hazai törvényről feltételezni, hogy készakarva kívánja a nemzetnek romlását, hogy tudva mozdítsa

elő a legnagyobb veszélyt, mely népet érhet, a nyomort, sőt ellenkezőleg azt kell hinnünk, hogy a törvénynek első inteniója a népek javát előmozdítani. De ezen esetben a törvénynek meg kellene tiltani a kisbirtokok elforgácsolását, meg kellene állapítani a földterület minimumát, melyen túl a felosztás nem szabad. S ezt kellene tennie kivált nálunk, a mi népünkénél, mely ősi hajlamai, természete, állása és viszonyainál fogva hivatott földművelő. A mi népünk föld nélkül nem élhet; ha földje nincs, el van veszve. Míg földje van, addig munkás, törekvő, szorgalmas s hasznos tagja a társadalomnak; a mint földjét elvesztette, gyámoltalan, tétlen, renyhe és minden rosszra kész.

Az országok anyagi jólléte nemcsak a dús főurakban, a módos polgári elemben rejlik, — mert ezek csak kiegészítő részei a jóllétnek, — hanem a gazdag pórokbán. Mint nagy Frigyes apja mondá: «Mi haszna van a bírodalomnak a milliomos főurakból, bankárokból; adjatok nekem gazdag parasztokat.» Csak azon kincsét mondhatja a nemzet magáénak, melyet a nép bír, — s azon nemzet egyenesen bukása féle indul, mely a népet engedni elszegényedni.

A drága teher.

— Legenda. —

Távol kelet homályiból
Vad nép rohant elő,
Egyészét áll, a merre ront,
Határt nem ismerő.

Zárdák nyugalmas édene
Düh áldozatja lett,
Inség, nyomor borítja el
A lengyel földeket.

S K i e v elébe, fellegár
Gyanánt özönlének,
Dics- s fényövezte csarnokin
Halál, s gyászköny lebeg.

Lángtenger áll házak helyén
Magasra föllobog,
Utcákon át véres folyam...
S árján tatár rohog.

A szentegyház fölött a láng
Zajongva összecsap,
Mentő ki lenne most? a bolt
Recsegve dől, szakad.

J á c z i n t, a jámbor szerzetes*
Tüzön, romhalmon át,
Veszélynek adja életét,
Hogy mentse szent Urát.

Kezében ég s föld Istenét
Tartván, tovább szalad,
De im a Szűz szobrához ér
S hall ily esdő szavat:

* A sz. ünnepe augusztus 16.

«Fiam, hát engem itt feledsz?!»
«Anyám, e terh nehéz!»
«Ne félj, kísértsd meg, szól a Szűz,
«Hivem mindenre kész!»

S a köszobort emelgeti...
És im a nagy teher,
Melyet mozdítani sem bíra,
Már vállain hever.

Sietve a lángok közül
A Bug-folyamhoz ér,
Csolnak se' kell, átlépedi,
Mint fal megáll az ér!

Ily nagy csodák után pihen
Krakónak térein,
S a nép, mentett Urát, Szűzét
Dicséri térdein.

S. J.

Féltreértések.

— Humoreszk. —

(Vége.)

Az indóháznál csengettek először, másodszor, s férje még sem jött a limonádéval: ez természetesen nagyon nyugtalanná tette, kidugta fejét az ablakon, de Gyulát sehol sem pillanthatta meg, s újra hirtelen visszahuzta magát, midőn a tengerésztsizt megint ott termett s a szalonkocsiba lépett.

«Tessék beszállni!» kiáltották a konduktorok s a kocsik ajtát csapkodták befelé.

Harmadszor csengettek.

«De az én férjem, kiálta hangosan a szegény nő, az Istenért, hol van?»

«Tudom is én!» kiálta az udvariatlan konduktor s tovább szaladt.

Emilia a nyitott ablakhoz rohant s kétségbeesve kiáltozta: «Gyula! Gyula!»

«Gyula! Gyula!» ismétlé nevetve a csarnokban a a közönség, mely nem épen a legválogatottabb volt.

A fiatal nő kétségbeesve hanyatlott vissza a kocsi-ülésre; szíve viharosan vert.

A vonat elindult.

A kocsiban esetleg egyetlen egy hölgy sem ült, kihez fordulhatott volna, csupán a tengerésztsizt és néhány polgári uri egyén, kik üzleti dolgokról beszélgettek nagy hévvel s nem törődtek a fiatal nővel.

Sirni szeretett volna; — mit tegyen? — Egyetlen egy krajczár sem volt nála, mert Gyulánál volt a pénz. S micsoda baj érhetette őt?

Félelem s nyugtalanság oly élénken tükröződtek vissza arcán, hogy a tiszt teljesen igazolva volt s különösen az előbbi hideg visszautasítás után csak jószívűségéről tett tanúságot midőn hozzá közeledett, tiszteltesen köszöntötte őt, s ügykezett vigasztalni. Férje, vélekedék a tiszt, bizonyosan csak a kocsit tévesztette, de okvetlenül a vonaton lesz; a legközelebbi állomáson ő maga megy őt fölkeresni.

Hogyan vehette volna Emilia rossz néven ezen gyöngéd részvétet s hogyan utasíthatta volna vissza az

ajánlatot? Meleg szavakban köszönetet mondott neki, s a tiszt elég gyöngéd volt nem sokára ismét visszavonulni.

A legközelebbi állomáson szavát tartotta; bár a megállási idő nagyon rövidre volt szabva, mégis kiszállott, a vonat hosszában végig sietett s azon rossz hírrel jött vissza, hogy a nő férje nincs a vonaton.

Most szükség volt csakugyan a jó tanácsra. Mindenesetre meg kellett beszélni a dolgot s a tiszt helyet foglalt szemben Emiliával. Legjobb lesz, mondá, táviratozni, s ő bevárhatná férjét B.-ben; a tiszt azonnal meg is írta a távsürgőnyt, s ajánlá neki a legjobb vendéglőt B.-ben, a «Fehér Ló»-t.

«Hogy hívják kedves férjét, hogy nevét felirhassam?»

«Esetes — Esetes arczképfestő», mondá zokogva a fiatal nő.

«Ah, bocsásson meg nagysád, hogy oly udvariatlan voltam s még be sem mutattam magamat; én Kaszás tengerésztiszt vagyok.

«Kaszás? dadogá Emilia; csak nem Kaszás Pista?»

«Nagysád valóban meglep, az vagyok...»

«Oh! hál Istennek — úgy én kegyed unokahuga vagyok, Kaszás Emilia, — a tábornok leánya!»

«Emilia? — a kis Emilia? kiálta föl örvendezve a tengerésztiszt. Istenem, mintha sejtelmem lett volna — a hasonlatosság már ma reggel meglepett! Kegyed azonban érteni fogja, hogy évek óta nem lévén szerencsém kegyedet viszontláthatni. —»

«Tehát azért nézett engem anyyira, kedves bátyám?» kérdé vidáman a fiatal nő mindkét kezét oda nyujtva unokabátyjának, ki nem mulasztá el az oda nyujtott kezét megcsókolni! Ha Gyula ezt tudta volna!»

«Hiszen mi egyszersmind gyermekkori barátok, játszótársak vagyunk! A gyermekkor szép napjait soh'sem feledtem el, kedves Emiliám!»

«Látod Áron, susogta a kocsis másik szögletében egy aranyláncos új földesur utitársának, ilyenek a fiatal asszonyok! Ez is elfeledte már az urát, s esőkoltatja a kezét egy katona által. Minden csak thalmi arany ezen a világon — láttad őket?»

Emilia csakugyan fölvidult újra, habár szegény férjét egyáltalán nem feledte el. Meg kell gondolnunk, hogy egy közeli rokon és régi barát ezen feltalálása megszabadítá őt a leverő zavaroktól, melyektől anyyira félt és hogy egyáltalán lehetlen volt nem örülnie rokonának viszontlátásán.

Mint gyermekek oly gyakran voltak együtt s Pista adott alkalmakkor mindig pártját fogta; sőt Emilia sirt, midőn atyja, mint magasabb rangú tiszt más helyőrségbe tétetett át s egymástól bucsút kellett venniök. Pista akkor tizenégy, ő pedig tizenegy éves volt; később nem hallott róla semmit s nem tudta mi lett belőle.

Most természetesen még sok beszélni valójok volt a gyermekkori napokról s az azután történekről, s a tengerésztiszt jóízűen nevetett, hogy Gyula féltékeny volt reggel reá; neki is volt már jegyese, s most is azért utazott B.-be, hogy jegyesét meglátogassa.

Délután megérkeztek B.-be s beszálltak a Fehér Lóhoz czimzett szállodába; Pista ajánlatot tett unoka-

hugának, hogy az estét töltse az ő jegyesének családjánál. A szegény nő azonban nem fogadta el ezen ajánlatot, mert férje miatt nagyon nyugtalan volt.

A távsürgőnyt már utközben elküldték, mely azonban czimzettet nem talála meg, mert holléte még sem volt oly könnyen kipuhatható. A két házastársnak sejtelve sem volt róla, hogy az éjet egy és ugyanazon házban töltötték.

Másnap reggel Emilia már korán felöltözött, mert várta unokatestvérét, kinek magától érthetőleg kérdészködni kellett, vajjon nem érkezett-e meg Gyula.

A fiatal nő a nyitott ablakra dőlt s lenézett a ház előtt elterülő csinos kis kertbe. Egyszerre azt hitte, hogy rögtön el kell ájulnia, mert — s ez nem volt a képzelődés játéka! — ott ült Gyulája egy fiatal hölgy mellett, mindketten egész kedélyesen kávéztak, és — Ur Isten! e fiatal hölgy nem volt más, mint a szőke tanulmányfő.

Emilia az ablakból visszavánszorgott, s sűrű, forró könyekre fakadva, a pamlagra hanyatlott.

Ez volt tehát az oka? Ez a hűtelen, ez az utálatos, ez a báránybőrbe öltözött farkas ott talála a végzetes indóháznál a tanulmányfőt és tőle, saját nejétől szándékosan megszökött, hozzá még mint fiatal házastárs! — Oh férfiak, oh férfiak! — Ne essék kétségbe ily szomorú tapasztalatra?

A szegény fiatal nő nagyon boldogtalan volt; szíve majd megrepedt. Tehet-e már egyebet, minthogy válópert indítson férje ellen s rögtön utazzék el innen? — Nem, a rögtön elutazással csak szívesseget tenne a gonosz tanulmányfőnek!

Ezen borzasztó izgatottságban talála őt belépő unokabátyja; Emilia minden erejét összeszedte, csak annyit mondott neki, hogy még semmit sem tud férjéről s kérte őt, hogy vezesse le a kertbe, hol reggelizni szeretne.

Sikerült neki jó helyet találnia, hol Gyula őt igen jól láthatja, mihelyt megfordul; ő is ép olyjól láthatta férjét, de a tengerésztiszt, ki különben nem ismerte még őt anyyira, csak a hátát látta, s nem is törődött vele; őt csupán unokahugának izgatottsága nyugtalanította.

Mily szépen mulatott Gyula a tanulmányfővel! — az igaz, nem mutatott valami gyöngédséget — no de ez annál nagyobb bizonyítéka bizalmasságuknak.

«Miért nem nyul kegyed kávéjához, Emilia?» kérdé aggóva a tengerésztiszt.

«Pista, kérem, legyen szíves nekem egy pohár limonádot hozatni!»

«Igen szívesen!»

Midőn Emilia a poharat ajkához akarta emelni, keze anyyira reszketett, hogy azt önkénytelenül elejtette; a pohár csörömpölve tört darabokra.

Gyula hirtelen hátrafordult. Ő is azt hitte, hogy álmodik; nejt: a tengerésztiszt látta a kávé mellett ülni!

Felugrott, önkénytelenül összeszorítá ökleit s néhány lépést tett az asztal felé; a tanulmányfő megremült, midőn látta szikrázó szemét.

Emilia is hasonló izgatottsággal fölugrott, unokabátyjának nem kis ijedelmére, ki azonban nem sokára fölismerte a festőt.

«Emilia, mi volt ez?» dadogá a dühös fiatal férj.
«Micsoda kifogásod lehet az ellen, hogy limonádós poharamat elejtettem?» kérde Emilia haragosan.

«Emilia, azt kérdelem: hogyan jössz te ide, ezen társaságban?»

«Kedves rokonom, Kaszás Pista tengerésztiszt társaságában. Gyula, légy szives te is kedves rokonodat, a fiatal kisasszonyt bemutatni!»

A helyzet komoly volt; a tengerésztiszt elbatározottan közbelépett. Néhány okos szót mondott, melyek legalább Emiliához való viszonyát teljesen földerítették, s Gyula belátta, hogy egyedül ő lenne a hibás; ő is előállott tehát egy őszinte nyilatkozattal, bemutatta Homokosi Zsuzsikát s végre az egész ügy teljes megelégedésre ki lett egyenlítve; a tengerésztiszt a két kávéasztalt jó kedvvel összetolta, mind a négyen együtt költötték el a reggelit s vidám kedélyhangulat fejlődött. Ha az ember nevétségessé tette magát, a legokosabb és a legjobb azt nyíltan bevallani s önmaga felett nevetni.

«Bocsásd meg igazságtalan gyanumat, kedves Gyulám» mondá halkán kérésleg Emilia, gyöngéden megszorítva férje kezét. Nagyon megbántottalak; ez a szende kis leány valódi tanulmányfő. . . .»

«Kedves Emiliám, az én féltékenységem is nagyon bolond volt; ígérem neked, hogy soha többé féltékeny nem leszek.»

Emilia átszellemülten tekintett férje arcába.

«Most már minden jól lenne, mondá végre Gyula, csak a Jolánkát ne kellene még lefestenem.»

«Kicsoda ez a Jolánka, kérde hirtelen Emilia. Ujra féltékeny né akarsz engem tenni?»

«Féltékeny né egy ócska gabna- és sóshal szállító hajóra? — Nem, kedves feleségem, ezt nem teszem föl rólad!»

Jóüzien nevettek, Esetes Gyula azonban mégis megtartá az öreg hajóskapitánynak tett ígéretét, mihelyt visszatért utjából. Ez utóbbi annyira el volt ragadtatva a sikerült kép felett hogy az ő «régii barátjának» és «feleségecskéjének» rendkívül fényes reggelit adott s megfogadta, hogy minden őszszel- és télen a legjobb friss osztrigákkal fogja őket ellátni.

(Német eredeti után.)

N. K.

TÁRCA.

Gazdag emberek hajdan és most.

Az emberek szeretnek kincseket gyűjteni s a keleti kényurak is abban találták mindig legnagyobb élvezetüket, hogy alattvalóik kíméletlen kizsákmányolása által roppant arany- és drágakövek halmoztak össze. A mit egész dynastiák századok folytán összegyűjtöttek, az majdnem fáradság nélkül esett zsákmányul a kapzsi római konzulok- és prokonzuloknak, a vámbérlők és hivatalnokaik rajának kezeibe.

Mily óriási összegeket raboltak különösen a konzulok, s mily határtalan pazarlásra és dözsölésre fordították, mutatja G a b i n u s példája, ki mint gazdag prokonzul a gazdag Syriában száz millió dénárnál, körülbelül 24.000.000 tallárnál többet zsarolt ki magának. Julius C a e s a r, ki époly erősen tudott pazarolni mint zsarolni, szerényebb volt — mert Egyiptom kirá-

lyától, Ptolomaeus Anletestől csak 6000 talentumot, mintegy 9.000.000 tallért csikart ki. A roppant gazdag s kielégíthetlen kapzsi C r a s s u s, a római patriciusok Croesusa, a jeruzsálemi templomból aranyban s drága értékekben 10.000 talentumnyit rabolt. Gallia is, a mai Franciaország, az első triumvirek korában aranyban igen gazdag ország volt, nem csodálkozhatunk tehát, ha a Q. Servilus Caepio által 106 táján elhurczolt tolosai (toulousei) templomkincs 15.000 talentumot, körülbelül 23.600.000 tallért tett ki. A római ó-kor legnagyobb vagyonai 29—30 millió körül forognak; Qu. L e n t u l u s augur, ki époly szerencsés mint ügyes financier volt, valamint N a r c i s s u s, Nero szabadon bocsátott rabszolgája, ki mint a zsarnok kegyeltje jól ki tudta állását zsákmányolni, ily nagy vagyonnal bírtak.

A leggazdagabb római patriciusok évi jövedelme az V-ik század elején 4080 font volt aranyban s természetiekben ezen értéknek mintegy harmadrésze. — A régi római világ gazdagságát jóval tulszárnyalták a későbbi századok kincsei.

F u g g e r Antal augsburgi nagykereskedő, egy meglehetősen jómódu takácsnak époly ügyes mint szerencsés dedunokája, megbecsülhetlen különféle ékszerein, díszedényein és műkincsein kívül, Európa különböző országaiban s a két Indiában fekvő birtokain és uradalmain kívül 6 millió arany koronányi, mintegy 15 millió tallérnyi vagyont hagyott hátra, mi az akkori pénzérték szerint óriási összeg volt. Ily gazdag ember aztán megengedhette magának azon fényűzést, hogy márványkandallóját drága fahéjprózsékkal fűtette s V. Károly császárnak, midőn ez vendége volt, azzal kedveskedett, hogy egy nagy összegről szóló kötelezvényét a tűzbe dobta.

II. Katalin orosz czárnőnek telhetetlen, kapzsi kegyence, P o t e m k i n, kinek ércszobra a minden oroszok egykori uralkodónéjának néhány év előtt leleplezett monumentumát díszíti, daczára pazar életének, melyről csak az Ezeregyéjszaka meséiben lehet szó, értett hozzá, 16 év alatt 90 millió rubelt összegyűjteni, daczára annak, hogy akkoron a roppant birodalom évi budgetje 50 millió rubelnél többre nem rugott.

B r ü h l gróf százsz miniszter nem tudott ily óriási kincset összekaparni s megtartani, mindazáltal évenként két millió tallért költött, mely összeg, mint ő panaszkodni szokott volt, alig volt elég neki, hogy «állásához mért fényűzést fejthessen ki.»

A Bedford angol család jövedelmét ellenben csak egy millió tallérra teszik, a Northumberland és Buccleugh hercegeket 200.000 font sterlingre.

Hogy visszatérjünk újra Oroszországra, Haxthausen bárónak, ezen nemes érczekben oly rendkívül gazdag birodalomnak belső állapotairól tett tanulmányai szerint, a véghetetlenül gazdag Scheremetjew családnak a jobbjátság felszabadítása előtt 200.000, mások szerint 128.000 férfi jobbjágya volt. Ezen szám egyébaránt annyival jelentékenyebb, minthogy a jobbjágyok között sok milliomos volt, kik földesuruknak évenként csekély «öbök»-ot fizettek azért, hogy szabadon kereskedhesenek. Ha ezen milliomosok földesuruknak, ki a felajánlt legnagyobb váltásösszeget makaesul visszautasította, nem tetszettek, megtörtént az is, hogy szép és finom műveltségű leányaiknak, kik a legnagyobb fényűzés által el voltak kényeztetve, szigoruan megparancsoltatott, egy szép napon alsórangú nőcselédnek szerepét vinni a Scheremetjewek fényes termeiben, s ezen brutális eljárás ellen hasztalan volt minden fölebvezés.

A D e m i d o f f o k roppant vagyona és pazarlása ismeretes; kincseihez lehet hasonlítani a roppant gazdag Astachoff magánvagyonát, ki csupán 1843-ban Sziberiában 111 pud aranyat vagyis 1.701.630 tallérnyi értéket nyert.

A Jacobow vagyonát 100 millió tallérnál többre tették. Még pár év előtt ezen vagyon a continensen a legóriásibbnak tartatott, ma már senkisémondaná annnk. Legalább a párizsi és londoni sajtó meglehetősen összhangzással mintegy 2000 millió frankra becsülte a Párisban, 1868. novemberben meghalt báró Rothschild Jakab vagyonát.

Az óriási Astor-hótelről és számos jótékony czélú alapítványáról ismeretes Astor Jakab János, daczára bőkezű adakozásainak, miben őt csak a nagylelkű Peabody multa felül, 25—30 millió dollárnyi vagyont hagyott hátra; 1865-ben az Egyesült államok akkori leggazdagabb kereskedője, Stewart Sándor New-Yorkban évi jövedelmét 4,071.265 dollárral vallotta be s jövedelmi adó fejében nem kevesebb mint 407,000 dollárt fizetett.

A legtöbb milliomos a börze emberei között van, kik vakmerő játék és szerencse által gyakran rövid időn óriási pénzeszegeket nyernek, de époly könnyen és gyorsan teljesen tönkre is mehetnek.

A. F. Z.

Egy törvényszéki jelenet Virginia Cityben.

William N. Hendriks a virginia-city-i (Nevada) törvényszék előtt azzal volt vádolva, hogy hamis hitegetésekkel pénzt csalt ki az emberektől. A vádló Henry Wilkins volt, egy fiatal ember Gold Hill Cityből, ki dühtől és türelmetlenségtől alig tudott beszélni. Előadá, hogy ő szenvedélyes régiség- és műkinesgyűjtő, a mi azonban legnagyobb örömet szerez neki, az nagy emberektől származó valamely emlék. Egyéb kifejezések között így szolt: «Egy gyöngéd virágoeska egy lelkes költő sírjáról, egy darabka fa egy ódon, tiszteletreméltó székese gyházából, vagy egy ágaeska valamely történetileg nevezetes helyről reám nézve a legtisztább öröm forrása.» Elbeszélte azután, hogy vádlott egész csomó ilyen ritkaságokat adott neki el 100 dollárért s biztosította őt, hogy mindezen ritkaságok Európából érkeztek, holott valósággal valamennyit Virginia City közvetlen közelében gyűjtötte. Kijelenté, hogy a régiségek s hasonlók iránti előszeretete és érzelmei vádlottnak ezen kegyetlen, szívtelen eljárása által a legdurvább módon megsértettek.

Mr. Hendricks ezután előszóllítattott. A tényeket, melyekkel vádoltattott, elismerte s a vádlót gunyos pillantással méregetve így szolt:

«Nos, az igaz, Wilkinsben oly emberre találtam, ki különös előszeretettel viseltetik a ritkaságok iránt, ki folytonosan vadászatot tart régi autographokra, ritka levéljegyekre, hervadt virágokra s híres helyeken nőtt fák héjainak egy-egy darabkájára. En tehát gyártottam egy csomó ilyen bolondságot.»

Erre Mr. Drake a vádló ügyvédje előmutatta a Wilkinsnek eladott tárgyakat.

Mr. Drake (egy darab rozsdás vasat tartva kezében): «Mi ez?»

Vádlott (vigyorogva): «Ez egy darab vas azon ágyugolyóból, mely az öreg Napoleont Waterlooánál megsebesítette.»

Mr. Drake: «Honnan vette ezt?»

Vádlott: «A vasöntődeből, oda fenn a hegyen.» (Nevetés.)

Mr. Drake: «Itt van egy másik ereklye, melyre ez van írva: «Egy darab a londoni Pál-templomból a nagy tüzvész előtt.» Honnan ered ez?»

Vádlott: «Az én fakészletemből. Bekentem jódtincturával, hogy tiszteletteljes régiségnek látszassék.» (Nevetés a hallgatóság közt.)

Mr. Drake: «És ez?»

Vádlott: «Egy cypruság Viktor Hugo sírjáról.»

Mr. Drake: «De hiszen Victor Hugo nem halt meg.»

Vádlott: «Valóban nem? no én azt hittem, hogy a mult évben meghalt.»

Mr. Drake: «Itt van egy tégla.»

Vádlott: «A Cromwell házából. Én ezt a C-utcában találtam. Az a csomó fü, melyet ön a kezében tart, nem a Stuart Mária sírján nőtt, habár én onnan eredettnek mondtam. Wilkins négy dollárt fizetett nekem érte. Ezt a füvet a viztartó medenczénél szakítottam. A többi tárgyat is a város közelében gyűjtöttem s illendően elláttam felliratokkal, mint nagyságod látni méltóztatik. Ezen sajtókezű iratokat Washingtonót, Lincolnót, Lafayette, Talleyrand, Metternich, stb. más híres emberektől mind magam készítettem s aztán nedves helyre tettem, hogy régi iratoknak tűnjenek föl.»

Mr. Drake: «Tartott-e ön még felemlen kívül másokat is ily ereklyékkel bolonddá?»

Vádlott: Oh igen; egy coloradoi gyarmattulajdonosnak, ki amott lakik a J-utcában, eladtam 250 dollárért egy olajfestményt, melyről azt állítottam, hogy Hogarth vázlata. Valóság-gal azonban egy régi koresmaczég volt, de annyira össze volt mázolvva, hogy senki sem ismerhetett fel többé rajta valamit. 100 dollárt kifizetett nekem, a hátralékért pedig nem zaklattam őt többé! (Óriási nevetés.)

Moses bíró: «Ön-e az a ficzkó, kitől én tavaly nyáron azt az eredeti karczot vettem Rembrandtól?»

Vádlott (a legnagyobb hidegvérűséggel): «Igen is nagyságos uram, és a tollat is, melylyel John Randolph a függetlenségi nyilatkozatot aláírta.»

Ezen válasznál a nevetés határtalan lehetővé fejlődött, melyben még a komoly constabler, Norton is részt vett. Midőn néhány percz múlva a nyugalom helyreállott, kijelenté a törvényszék, hogy most már elég bizonyítékai vannak s fentartja magának az ítélet kimondását.

Moses bíró paragraphust keresett a törvénykönyvben, mely ezen esetre alkalmazható s nem sokára kihirdtetett a törvényszék ítélete, melynélfogva vádlott három évi börtönre lett elítélve.

Közl: S.

Az első burgonyák.

Alig hogy megszállották Amerikát az első telepedők, csakhamar tudomásukra jutott, hogy ott a bennszülöttek már régi idők óta használják eledélül egy föld alatt termő növény gumóit, melyeknek lisztes bele époly jó táplálékul szolgál, mint az európaiaknak a kenyér, de a melyek e fölött még azon előnnyel is bírnak, hogy biztosítva vannak az idő viszontagságai ellen, mert míg a gabonaféléket a fagy, jég, vízáradás s több különféle rovarok gyakran egészen elpusztítják, a gumóit a föld alatt termő burgonya mindezen csapásoktól ment, s még legfőbb ellensége, a nagy szárazság esetén is szolgáltat, legalább a szegény családok asztalára, kielégítő termést.

Ezért egy ildomos rabszolgakereskedő, Mr. Hawkins, csakhamar felhasználta amerikai ültetvényeit e növény természettségére, hogy rabszolgáit olesó étellel láthassa el, Drake Ferencz kapitány pedig 1580-ban Európába is elhozta híres világhörű utazásai után e csodanövény gumóit, hogy az angol királyi udvarnál bemutassa azokat.

Egyesek csakhamar fölismerték ezen igénytelen növény előnyeit a háboruk és éhhalál által akkortáiban oly gyakran

látogatott Európára, mivel a burgonya földben rejlő gumói fölött elszárgulhatnak a győzelmes ellenség lovai, a nélkül, hogy azért mindennapi kenyéroktól fosztanak meg a szegény parasztot, mint a mikor annak buzavetéseit elgázolják. Az emberi előítélet azonban, mely kivált a földmivelő népben ver mély gyökeret minden ujtás után, eleinte nagyon is gyanus szemmel tekint a tengeren túlról jött sűrűre gömbölyű gumókat s annival inkább, mivel nem értvén azok elkészítésmódját kellőleg, a burgonya héjában néha kifejlő mérges anyag állítólag több betegségi eseteket idézett elő, — úgy hogy valóban oly emelkedett szellemű férfiakra volt szükség, mint a minő volt Frigyes Vilmos, a «nagy» választófejedelem, hogy az új jövevénynek Európában is meg lehessen szerezei a polgárjogot.

A 30 éves háboru pusztításai által tönkre ment Brandenburg népének nyomorán minden lehető módon segitendő, e bölcs fejedelem államférfini gondjaitól szabad szórakozási óráit arra használta, hogy a Spree partján elterülő mocsárokból alkotott kertjében mindenféle külföldről hozott magvakkal tettetett és tett sajátkezűleg is termelési kísérleteket, s egy megnyert csata győzelemhíréhez hasonló örömmel fogadta, ha egy-egy gazdasági növénynek sikerült tenyésztése által bebizonyíthatta környezete előtt, hogy «ime! ismét egy új kenyér, melyet Brandenburg éhező népe számára biztosíthatunk.»

E kertben, melynek helyén ma a berlini palota mulatókertje áll, fogadta gyakran, kezében ásóval, azon külföldi barátait, kik ismervén nemes szenvedélyét, egy vagy más, külföldről hozott új növény magvaival igyekeztek neki kedveskedni, s e kertben mutatta be legelőször derék kertésze, Hauff Mihály, a Hamburgón át kapott amerikai gumók első termését.

A burgonya a gabna után a legjelentősebb haszonnövény lett Európában, s gyakran hárita el az éhalált, midőn a gabna egész nagy országrészekben nem sikerült. Meghonosulása óta fontos szerepre emelkedett s a kulturhistóriában oda sorolják a legjelentékenyebb «találmányok és fölfedezések» közé. (V. U.)

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsége Alsó-Lóók község előljáróságának a r. kath. templom tornyának helyreállítására 100, a gánthi r. kath. iskola építésére 100, és a körösbányai hely. hitv. egyházközség részére, temploma újra építhetésére 200 frtnyi segélyt adományozott magánpénztárából.

* **Fm. Símor János** bibornok-primás ő eminentiája püspökké szenteltetésének ez idei évfordulóján gyönyörű arany kelyhet küldött a győri székesegyháznak, melynél huszonkét évvel ezelőtt püspökké szenteltetett.

* **Schlauch Lőrincz,** szathmári püspök ő méltósága, a farsikai kath. templom átalakítására 500 fítot adományozott.

* **Egyházi kinevezések.** Király ő Felsége Szabados Antal, kalocsai főszentszéki ülnök, zsinati vizsgáló és papnöveldei aligazgatót, Schweitzer József, kalocsai érseki papnöveldei lelkigazgató, hittanár, főszentszéki ülnök és zsinati vizsgálót, és Rónay István priglevicza-szentiváni plébánost a kalocsai főszékesegyház tiszteletbeli kanonokaivá nevezte ki.

* **Nagylelkű adományok.** D. Angelika hercegnő a szere di iskola felépítése céljából 5600 frtot adományozott. — A pozsonyi káptalan a vásáru ti iskola felépítésére 3000 frtot adományozott. — Gróf Károlyi Alajos, angolországi osztrák-magyar nagykövet a borostyánkői iskola számára egy új épületet adományozott, a sotori, besztercei és hochstädnői iskoláknál

pedig a magyar nyelv tanítása szempontjából, saját költségére magyar tanítókat alkalmazni méltóztatott. A hazai népnevelés ügyének hozott e nemes áldozatért a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a nagylelkű adományozóknak elismerő köszönetét nyilvánította.

* **A Virág-émlék.** A Virág-émlékbizottság legutóbb tartott ülésén Déry Mihály szent rókusi plébános ur bejelentette, hogy a pénztár állapota aug. 1-én 1276 frt 70 kr, 1 darab 5 márkás arany; összes kiadás egész eddig 49 frt 36 kr, a pénzkészlet tehát jelenleg 1227 frt 39 kr; — ezen összeghez Déry maga 301 frtot gyűjtött és 1 db 5 márkás aranyat. — Ezután a bizottság elhatározta, hogy a Virág sirján levő, Resett által állított kereszt, az új, trachytból készült lépcsős alapzat tetejébe állíttassék, a sir maga igen szép öntött vasból készült, ezüstös színű tartós és célszerű korlattal vétessek körül. A Virág által lakott tabáni házra illesztendő szép márványtábla, melyre a feliratos verset Tarkányi Béla kanonok készítette — minthogy készen van — közelebb befalaztatik. Az ünnepély napját a bizottság szeptember hó közepére határozta. — Az ünnepélyeni részvételre fel fog szólíttatni a főváros törvényhatósága, a megye közigazgatási bizottsága, valamennyi fővárosi tudományos testület és egyesület, mind két egyetem ifjúsága és a főváros közönsége. Az ünnepély programjának megállapítása későbbre határozatott. Az ünnepély a bizottsági elnök-püspök fr. Pauer János székesfehérvári püspök ur ő méltósága által tartandó ünnepélyes nagy sz. misével veszi kezdetét, mely után az ünnepély a Virág-háznál kezdetik meg, egy. Pauer János püspök ur által tartandó nagyobb szabású emelkedett beszéddel, mely után az ünnepély többi később meghatározandó pontjai következnek; innen a menet a temetőbe indul. Az ünnepély bevégeztével fog a bizottság által tett Virág-alapítvány okirata a főv. polgármesterének átadatni. A bizottság ugyanis Virág «a nemzeti lelek tüzes ébresztője» intenciói által vezéreltetve egy alapítványt tett, melynek kamatai azon szegény sorsu tabáni népiskolai tanulónak adassanak, ki idegen nemzeti-szerű létére a magyar nyelvben a legjobb előhaladást tette. A többi — minden ezen ünnepélyre vonatkozó iratok együttesen a nemzeti muzeumban fognak megőrzés végett letéteményeztetni.

* **Kassán,** ő Felsége a király születése napjának 50-ik évfordulóját szintén ünnepélyesen ülik meg: ugyanis, a királyi születésnap előestéjén a város ki lesz világítva. Másnap, az az f. hó 18-án reggeli 9 óraker a székesegyházban fényes segédletű hálaadó isteni tisztelet fog tartatni. Délután 1 óraker a püspöki palotában, 3 óraker pedig a megyeszékház nagytermében Jakabfalvy Ferencz kir. tanácsos ur által adandó 150 terítékű diszebed lesz.

* **A ferenczvárosi** templomban újból négy nagy freskó készült el, és pedig Hunyady halála, Kapisztrán János kereszties háborut hirdet, és két kép sz. Ferencz életéből. Még két oltárkép és két freskó hiányzik. Ezek elkészültével a templom egészen föl lesz díszítve freskókkal.

* **Agg polgártársunk,** Weisz B. Ferencz, vasárnap, születése nyolczvanadik évforduló napján, meleg ovációkban részesült. Kora reggeltől fogadta az üdvözölő küldöttségeket, egyeseket s bontogatta a mindenfelől érkező leveleket s táviratokat, míg az előterem virágokkal telt meg. Drezdából, Lipsceből idegyültek a derék öreg ur gyermekei, unokái ez ünnepélyre s családjától környezve fogadta a tisztelgőket. Dél előtt tizenegy óraker Kammermayer polgármester vezetése alatt megjelent a fővárosi egyelet küldöttsége, mely díszesen kiállított üdvözölő iratot is nyújtott át; aztán jöttek a számos jótékony egyelet küldöttségei, köztük az Erzsébet árvaleányháze, az ünnepelt által létesített sze-

retetházé a növendékekkel stb. Gr. Andrassy Gyuláné, ki a szeretetháznál Weisz B. Ferenc elnöktársa, meleg hangon írt levélben üdvözölte s ismerősök, tisztelők hosszú sora ismételte a jó kívánságot, hogy az édeses férfit a Gondviselés még sokáig tartsa meg családjának és a hazának.

— **Petőfi István** hagyatékában Majláth Béla muzeumi könyvtárnok Petőfi Sándornak egy eddig ismeretlen költeményét fedezte föl. Egy elrongyolott könyvtáblát talált ugyanis az iratok közt s ebben néhány papírszelet közt egy negyedrét-ív lapot, mely számozva nem lévén, az átadásnál elkerülte a figyelmet. Ezen a lapon pedig Petőfinek sajátkezűleg, írónnal írt s hét versszakból álló verse olvasható; czíme, kelete nincs, de valószínű, hogy 1848. augusztus havában írta, midőn gyermeke születését várta s kétségbeesésének ad kifejezést, hogy mindenki kint van a harcmezőn, csak ő, ki harci vágyat annyiszor dalolt, csak ő nem lehet ottan.

* **Halálozások.** Gr. Csécsenics János belső titkos tanácsos Zombolyán 71 éves korában elhunyt. — Szabó Antal t. kanonok Szathmárt jul. 29-én 75 éves korában meghalt.

* **Coburg** herceg e hó végével érkezik vissza Magyarországra. — **Hebra** híres orvostanár, 64 éves korában meghalt Bécsben. — **Morvaországban** a felhőszakadás és árvíz Mährisch-Ostrau környékén nagy pusztítást vitt véghez.

* **Az angolok** az ázsiai harcmezőn Kandahárnál Eyub khán által súlyos vereséget szenvedtek. — **A legmagasabb hegy** a földkerekségen, újabb geográfiai nyomozások szerint, az Uj-Guinea szigetén levő Herkules, mely állítólag 29,002 láb magas. — **A kölni dom** déli tornyára a keresztvirágokat a jövő héten fogják fölrakni s remélhetőleg 14 nap alatt elkészülnek vele. — **Stockholmban** öt koronázási kocsit égett el, melyeknek történeti becsük volt. Az elégett kocsik közt voltak Krisztina királynőé és III. Gusztáv királyé is, mely XVI. Lajos francia király ajándéka volt.

MINDENFÉLE.

A szinpadai csirke-sült. Színházi körökben sok mulatságos adoma kering a kasirozott szinpadai sültekről. A legksikerültebbek egyike, mely a mellett valóságban alapul, a következő: gróf Skarbek, a lemergi színház építője és sok évi igazgatója, a világ egyik legfősvényebb embere volt. Különösen a színházi tagok irányában roppant szűkmarku volt, a mi miatt aztán sok baja volt. Legtöbb küzdelmet kellett Sabatzkival, a híres de könnyelmű tenoristával vívnia, ki naponta előleget vett föl és sok adósságot csinált, melyeket az igazgatónak kellett megfizetni, ha nem akarta, hogy a pótolhatlan művészt a fogságba vigyék. A sok kellemetlenségért azonban bosszút is tudott állani Skarbek gróf. A «Jean de Paris» című víg dalműben Sabatzkinek csirke-sültet kell ennie; a libretto szerzője ezt követelés bármint szerette volna a fősvény igazgató, nem lehetett elhagyni. A tenoristának minden alkalommal jó étvágya volt s teljesen elköltötte a csirkét. Az első négy előadás alatt Skarbek gróf mind nagyobb megbotránkozással nézte s végül dühösen megfogadta, hogy ilyen pazarlást nem tűr többé. Az ötödik előadásán már csak «színházi csirke»-t kapott a tenorista s mellé egy két krajczáros zsemlyét. Sabatzki észrevette, hogy kijátszák, azért fogta a kést és villát s irtalmatlanul összevagdalta a kasirozott sültet. Ennek az ára pedig öt forint volt. Az igazgató haragja határt nem ismert. A következő előadásán az újabb kasirozott csirke mellé ismét egy darab kenyéret s egy kolbászt adatott Sabatzki elkölté a két utóbbit, aztán ismét szétmetélte a csirkét. A legközelebbi előadásán aztán elmaradt a kenyér és kolbász s

csak a csirke pirult ott a tányéron. A művész diadalittasan mosolygott az igazgatói páholy felé. Aztán leült, hogy a pompás peccenyét elköltse, de mennyire csalódott, midőn villája, kése megtagadta a szolgálatot. Oly kemény volt a csirke, a milyen csak a — fa lehet. Mert fából való volt az, a legkeményebb tölgyfából s valódi ecsetművész a csalódásig híven és természetesen festé be. Sabatzki elfáradt a nagy munkában; Skarbek gróf pedig kaczagott páholyában. De a ki a német példabeszéd szerint utoljára nevetett, az mégis a művész volt. Másnap ismét a tölgyfa-csirkét tették oda Sabatzki számára. Ez pedig a legkomolyabb arccsal a legközelebbi bokorhoz ment, onnan egy nagy füreszt vett elő s egész nyugodtan nyiszálni kezdte vele a csirkét. A színészek kacagni kezdtek, utána a közönség nevetett s végül Skarbek gróf is kacajra fakadt. A tenorista pedig győzött, mert ez estétől fogva megint a negyvenkrajczáros igazi csirkét kapta (akkoriban nagy olcsóság volt Galicziában) s a közönség minden este irigyelte Sabatzki ritka étvágyát.

A saphir. A középkorból maradt régi babona, hogy minden hónapnak megvan a maga drágaköve. A XIII. század közepén az astrologok az év napjai közt 325 követ osztottak ki, később az évkör minden jegyének egy-egy drágakövet adtak jellemzésül, mely egyuttal a megfelelő hónap talizmánja is lett. Áprilisknak így jutott a saphir, e tündérszép kék drágakő, mely eleitől fogva magára vonta a emberek figyelmét.

A saphirnak négy fajtát ismerik: keleti, brazilai, szikla- s viz-saphirt. Az utóbbi tulajdonkép csak kék quarz s értéke is legcsekélyebb, míg a keleti saphirt régen a drágakövek királyának tekintették s a görögök Apollónak szentelték. Keleten, különösen Syriában és Afrikában, e drágakövet valódi tisztelettel nézik s csodás hatást tulajdonítanak azon szerencsés halandónak, ki birtokában van. Hogy e követ szentelték április hónap, valószínűleg onnan ered, hogy az ég színe is pompás kék s a téli ködös égboltozat után szebbnek látszik, mint valaha.

Drágaköveinknek a régi írók egész sereg «erény» tulajdonítottak. Allításuk szerint e drágakő megerősíti a látást, meggyógyítja a lázt, elhárítja a méreg hatását, megöli a mérges állatokat s tulajdonosának szent és szeretetreméltó gondolatokat ad. Régi legendák szerint a táblák, melyekre a tizparancsolatot Isten saját kezével véste fel Mózesnek, saphir voltak s a saphir az angyalok égi tiszteletének jelvénye.

Történeti szereplése is jelentékeny e drágakövek. Margit királynő nővérének, III. Henrik nejének menyasszonyi ajándékkul ezüst pávát adott, melynek farka saphirokból s gyöngyökből volt kirakva s a saphirok annak idején nagy feltűnést keltettek. Bencgalban egy szegény kereskedő talált egykor egy szép saphirt s eladta azt a római Rospoli-családnak. Később egy német herceg birtokába jutott, ki Perret páriái ékszerésznek adta el mintegy 150 ezer frankért. E gyönyörű kö, mely teljesen tiszta s 133 $\frac{1}{6}$ karatot nyom, jelenleg a párisi természettudományi múzeum egyik kincse. A legszebb saphirok most Berlinben és New-Yorkban vannak magántulajdonban; a jótékonyságáról híres Burdett-Coutts angol hölgynek két szép követ 280 ezer forintra becsülik. A kemény követ nehéz metszeni, de azért ily metszetek ma már nem épen ritkák. A legszebbek közé tartozik az orosz korona-ékszerekben egy nő alak. A kö kétszínű volt s a művész a sötétebb színt a nő, a világosabbat pedig ruhájának alakítására használta fel igen ügyesen. A régiebb köveken Julius Caesar, Phoebus és Jupiter alakjai fordulnak elő leggyakrabban.

A saphir szintörési ereje a gyémánt után következik s ezért újabbban nagyító üvegeknél gyakran használják. Gyógyszerészek is alkalmazzák a saphirt, sőt még a színégetéseknél is.

Mindez azonban ritkaság s maga a drágakő szépsége és kellemes színe által is hódít a nélkül, hogy gyakorlati használására gondolnának. (V. U.)

Montmorency II. Henrik herceg egy napon sétálni ment néhány urral udvari környezetéből. A boldogságról folyt a beszéd s a társaság egy tagja azt állította, hogy az ember igen gyakran a legszerényebb viszonyok között sokkal boldogabb lehet, mintha az emberiség legmagasb polczán állana. A herceg megpillantott négy parasztot, kik egy fa árnyában jó étvágygyal fogyasztották egyszerű ebédjüket. — «Határozzanak ezek» mondá a herceg s mindnyájan feleljök mentek. — «Boldogok vagytok?» kérdé a parasztokat. Hárman azt felelték, hogy ők meg vannak elégedve kis birtokaikkal, melyeket atyáiktól örökölték s nem kívánnak maguknak jobb sorsot. A negyedik azt mondta, hogy ő is boldog lenne, ha nem hiányoznék egy darab földje, mely hajdan őseje volt, de később idegen kézbe került. — «S ha megkapnád, akkor egészen boldog lennél?» kérdé a herceg. — «Oly boldog, a milyen csak lehet az ember a földön!» mondá a paraszt. — «Mennyit kérnek ezért a darab földért?» — «Két-ezer frankot!» — «Meg fogod tőlem kapni, hogy elmondhassam legalább, hogy ma egy embert boldoggá tettem.» A herceg még az nap kifizteté a parasztnak a kétezer frankot.

Érdekes tengeri tünemény. Rodger kapitány június 20-án indult el a «James Andrews» hajóval Galvestonból, hogy Calcasiaiba menjen. Egy nap erős vihart várt. A tenger nyugtalan volt s minden perczben roppant nagy orkán készült kitörni. A kapitány egyszer csak esodálatos jelenséget látott. A hajó környékét roppant sok zöld teknős-béka lepte el, melyek mindnyájan hátukon feküdtek. Az állatok, mintegy tíz tengeri mértföld hosszúságú és nyolcz mértföldnyi széles tömeget képeztek. Nagyságuk változott, de egyetlenegy sem uszott természetes helyzetben. Minden oldalról lazacok ugráltak a magasba, mintha ki kívántak volna szökni a tengerből. Ennek mélyén vagy valami roppant háborgás, vagy tengeri szörny ijesztette a halakat. Rodger kapitány hosszú utazásai alatt sohasem látott ily jelenséget és el nem bírta volna képzelni, hogy ennyi teknősbéka és lazac legyen egy helyütt. Az orkán nem tört ki, s mire a hátukon uszó állatokat elhagyta a hajó, sima tengeren folytatta útját.

Egy szembe nem tűnő nagyság. Conring Hermann dán államtanácsos (sz. 1606. megh. 1681.), Krisztina svéd királynő udvari orvosa, korának egyik legtudós férfi volt, s a tudomány minden ágában oly jártassággal bírt, hogy lakodalma napján jegyesétől kérdezte, hit-, bölcsészet-, jog- vagy orvostudort szeretne-e jobban férjül. Jegyese az orvostudorság mellett nyilatkozott, mire Conring rögtön letette a tudori vizsgálatot s még az nap lett tudorrá és tartá esküvőjét. Nemsokára a gyógyászat, a politika és az államjog tanára lett Helmstadtban, követségbe küldték fontos államügyekben, s a fejedelmek vetekedve ügyektek őt megnyerni szolgálatukba. Conring alacsony és pupos hátu volt. — Egy beteg falusi nemes egyszer érte küldte négylovas kocsiját. Conring beült a kocsiba, a kocsis azonban nem indult. «Kire vár még?» kérdé az orvos. — «Conring tanár urért jöttem.» — «Az már a kocsiban ül.» A kocsis azonban ezt nem akarta elhinni, s azt gondolta, hogy meg akarják tréfálni. Végre midőn tévedését belátta, így szólt: «No akkor csakugyan kár volt befogni, hisz ezt a babszem Jankót az ölemben is kivittem volna.»

A Szent-István-Társulat ügynökségében (Budapest IV-dik kerület, Lövész-utca 13-dik szám.) kapható valamint minden hiteles könyvtárban megrendelhető:

Rázel József, A padlás-szobában Napló-jegyzetek	1	—
Veresmárti Mihály XVII. századi m. író élete és munkái, Irta Ipolyi Arnold 1. és 2. kötet, 45 iv. Ára	2	—
Szabó Imre, A falu őrangyala.	—	50
Bolanden, Berta királyné	—	60
Délfranciaországból, utivázlatok , írta Maszlaghy Xav. Ferencz, kiadja a Szent-István-Társulat. 24 iv, ára füzve	1	—
Ágoston Antal, A kandallónál, elbeszélések	—	90
Füssy Tamás, Családi olvasmányok 2 kötet	2	—
Fabiola nővére	1	—
Goffine, T. Lenárt kath. oktató és épületes könyve. 2. kiadás. Ára füzve	3	—
„ félévazonkötés	4	—
Gr. Lázár Kálmán, a Szabad természetből. Képek és vázlatok, füzve	1	—
Lehmann M. Gizella regény	1	20

Hirdetés.

A Pesti Oltáregylet szállítója.
Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váczi-utca 15. szám, Budapest.

(8-12)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1880. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület).